

2014-16809

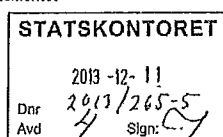
Bilaga

1

Uppdraget

Miljödepartementet

Regeringsbeslut I:3
2013-12-05 M2013/3070/Mte

Statskontoret
Box 8110
104 20 Stockholm

Uppdrag till Statskontoret att utvärdera den statliga tillsynsvägledningen på miljöområdet

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statskontoret att utvärdera om den statliga tillsynsvägledningen enligt miljöbalken är ändamålsenligt utformad och därmed bidrar till en tydlig, rättssäker och effektiv operativ tillsyn enligt miljöbalken.

Statskontoret ska föreslå hur organisationen och regleringen av tillsynsvägledningen enligt miljöbalken kan utvecklas.

Statskontoret ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 30 juni 2014.

Bakgrund

Regeringen eftersträvar en tillsyn som är tydlig, rättssäker och effektiv (Regeringens skrivelse 2009/10:79 En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn). Inom miljöområdet är den operativa tillsynen och den statliga tillsynsvägledningen medel för att säkerställa miljöbalkens efterlevnad. Båda dessa delar av miljötillsynen regleras bl.a. i miljötillsynsförordningen (2011:13). Det är även viktigt att Sverige utövar den tillsyn som följer av EU:s lagstiftning och åtaganden enligt internationella överenskommelser. Den operativa tillsynen utövas av drygt 300 tillsynsmyndigheter, huvudsakligen länsstyrelser och kommunala nämnder. Tillsynen omfattar vitt skilda områden och ett mycket stort antal tillsynsobjekt av varierande karaktär.

Tillsynsvägledningen syftar till att ge stöd och råd till de operativa tillsynsmyndigheterna samt till att samordna, följa upp och utvärdera den operativa miljötillsynen. De tillsynsvägläggande uppgifterna utförs i dag av 13 centrala myndigheter, inom sina respektive vägläggningsområden och av länsstyrelserna. Den 1 januari 2014 startar Folkhälsomyndigheten

Första adress	Första adress	E-post: mte@statskontoret.se
103 33 Stockholm	08-405 10 00	
Beställningsadress	Fax	Telefax
Fogelstråket 2	08-24 16 29	164 99 44-1111

sin verksamhet och då blir det 14 centrala myndigheter. Länsstyrelserna ska ge tillsynsvägledning till kommunerna i länet. De centrala myndigheterna ska särskilt ge stöd till länsstyrelserna i deras vägledning till kommunerna. Länsstyrelserna och åtta av de centrala tillsynsvägläggande myndigheterna har även ansvar för operativ tillsyn. Fem av de tretton centrala myndigheterna ska upprätta planer för sin tillsynsvägledning enligt miljötillsynsförordningen.

Naturvårdsverket är en av de tillsynsvägläggande myndigheterna och har vissa uppgifter och befogenheter som övriga inte har. Naturvårdsverket ska varje år lämna en redovisning till regeringen av hur tillsynen kan utvecklas och förbättras. Myndigheten har också rätt att hämta in uppgifter från länsstyrelserna om vilka tillsynsvägläggande insatser som de planerar eller har genomfört.

Inom Naturvårdsverket finns Tillsyns- och föreskriftsrådet som är ett rådgivande organ för samråd och samverkan för myndigheternas arbete som rör tillsyn och föreskrifter på miljöområdet. En av rådets uppgifter är att svara för att det kommer till stånd ett erfarenhets- och informationsutbyte mellan myndigheter med ansvar för tillsyn och tillsynsvägledning enligt miljöbalken. Tillsyns- och föreskriftsrådet initierade 2007 en utvärdering av de centrala myndigheternas tillsynsvägledning. Utvärderingen omfattade endast de centrala myndigheternas verksamhet med råd och stöd. Den visade att de brister i vägledningen som de operativa tillsynsmyndigheterna upplevde till stor del hade organisatoriska förklaringar. Rollfördelningen mellan de centrala och regionala tillsynsvägläggande myndigheterna uppfattades vara otydlig och svåröverskådlig. En av slutsatserna i Tillsyns- och föreskriftsrådets utvärdering var att den komplexa organisationen bedömdes försvåra samordningen. En annan slutsats var att de tillsynsvägläggande myndigheterna behövde samverka i högre grad.

För en myndighet som har både tillsynsvägläggande uppgifter och ansvar för operativ tillsyn kan det vara svårt att avgöra var gränsen går mellan de båda uppgifterna. Det kan också vara svårt att rätt avväga fördelningen av resurser mellan dessa. Att vissa länsstyrelser väljer att prioritera tillsynsvägledning framför operativ tillsyn framgår av rapporten Länsstyrelsernas tillsyn: dagsläge, möjliga förbättringar, framtidsutsikter (Länsstyrelsen i Östergötlands län, rapport nr 2009:2).

Uppdraget

Statskontoret ska mot bakgrund av de problem som har uppmärksamats när det gäller bl.a. rollfördelning och samverkan mellan de tillsynsvägläggande myndigheterna utvärdera den statliga tillsynsvägledningen enligt miljöbalken.

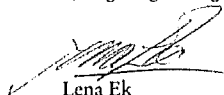
Statskontoret ska bedöma om de centrala och regionala myndigheternas tillsynsvägledning är ändamålsenlig och bidrar till en tydlig, rättssäker och effektiv operativ tillsyn enligt miljöbalken och ska i detta avseende lämna förslag till förbättringar. I detta sammanhang ska Statskontoret även bedöma om de tillsynsvägläddande myndigheterna och Tillsyns- och föreskriftsrådet har tillräckliga förutsättningar att fullgöra sina uppgifter. Därutöver ska Statskontoret bedöma om ansvaret för uppföljning av och rapporteringen till bl.a. regeringen om den operativa tillsynens resultat är ändamålsenligt fördelat mellan de centrala och regionala tillsynsvägläddande myndigheterna. I den mån Statskontoret lämnar förslag om hur organisationen och regleringen av tillsynsvägledningen enligt miljöbalken kan utvecklas ska även förslagens konsekvenser för berörda myndigheter redovisas.

Statskontoret ska utgå från den ansvarsfördelning och de uppgifter som de tillsynsvägläddande myndigheterna har enligt 3 kap. miljötillsynsförordningen samt Tillsyns- och föreskriftsrådets uppgifter enligt förordningen (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket.

Statskontoret ska informera och samråda med utredningen om en översyn av myndigheterna inom miljöområdet (M 2013:101). Samråd bör även ske med berörda myndigheter med ansvar för tillsyn och tillsynsvägledning enligt miljöbalken. De berörda myndigheterna bör bistå Statskontoret med underlag och information om det behövs för att genomföra uppdraget.

Statskontoret ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 30 juni 2014.

På regeringens vägnar

Lena Ek

Monica Daoson